

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 13.11.2008
KOM(2008) 781 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Druhý strategický prieskum energetickej politiky

AKČNÝ PLÁN EÚ PRE ENERGETICKÚ BEZPEČNOSŤ A SOLIDÁRNOSŤ

{SEC(2008) 2870}

{SEC(2008) 2871}

{SEC(2008) 2872}

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Druhý strategický prieskum energetickej politiky

AKČNÝ PLÁN EÚ PRE ENERGETICKÚ BEZPEČNOSŤ A SOLIDÁRNOSŤ

1. Úvod

V rámci novej politiky EÚ v oblasti energetiky a životného prostredia, ktorú schválila Európska rada v marci 2007¹ sa stanovuje progresívna politická agenda na dosiahnutie základných energetických cieľov Spoločenstva týkajúcich sa udržateľnosti, konkurencieschopnosti a bezpečnosti dodávok. Na dosiahnutie týchto cieľov sa EÚ zaviazala uskutočňovať iniciatívu „20-20-20“: znížiť emisie skleníkových plynov o 20 %, zvýšiť podiel spotreby energie z obnoviteľných zdrojov na 20 % v porovnaní so súčasným 8,5 % a zlepšiť energetickú efektívnosť o 20 %, a to všetko do roku 2020.

V rámci uskutočňovania tejto iniciatívy Komisia predložila v septembri 2007 tretí legislatívny balík o vnútornom trhu s energiou², ktorého cieľom je zabezpečiť účinnejšiu hospodársku súťaž a vytvoriť podmienky na podporu investícií, diverzity a bezpečnosti dodávok; konkurencieschopný trh s energiou je základom na dosiahnutie cieľov iniciatívy „20-20-20“. V januári 2008 Komisia predložila návrh na revíziu smernice týkajúcej sa systému obchodovania s emisnými kvótami na obdobie 2013-2020 a tzv. „rozhodnutia o spoločnom úsilí“ pre sektory, ktoré nepatria do pôsobnosti systému obchodovania s emisnými kvótami, ani novej smernice o obnoviteľných zdrojoch energie, v rámci ktorých sa vytvorí bezpečná a predpokladateľná investičná klíma pre priemysel v EÚ³. Parlament a Rada vyjadrili svoje odhodlanie zaistiť, aby tieto návrhy boli rýchlo prijaté.

Nová politika Európy v oblasti energetiky zásadne zmení výhľad EÚ v oblasti energetiky. V rámci balíka sa zníži spotreba energie v EÚ do roku 2020 až o 15 % a predpokladaný dovoz energie sa zníži o 26 % v porovnaní s vývojom pred začatím iniciatívy 20-20-20⁴. Inak povedané, EÚ podnikne prvé kroky na prelomenie cyklu zvyšujúcej sa spotreby energie, stúpajúceho dovozu a nárastu odlivu finančných prostriedkov, ktorý vznikol v EÚ z dôvodu platieb výrobcov energie. V súčasnosti Európa dováža 54 %⁵ svojej energie. Podľa súčasných cien energie predstavuje tento dovoz odhadom 350 miliárd EUR alebo približne 700 EUR ročne pre každého občana EÚ. Obchodovanie s energiou zohráva pozitívnu úlohu; v rámci celého energetického systému je potrebná energetická efektívnosť, zníženie emisií skleníkových

---

¹ Závety predsedníctva, zasadnutie Európskej rady, marec 2007.

² KOM(2007) 0528 -32

³ KOM(2008) 30

⁴ Založené na porovnaní novej politiky v oblasti energetiky a scenára s vysokými cenami ropy so základným scenárom so strednej vysokou cenou ropy. Ďalšie informácie o všetkých štatistikách, odhadoch a analýzách scenárov použitých v tomto prieskume je možné nájsť v priloženom pracovnom dokumente útvarov Komisie „Súčasná a budúca pozícia v oblasti energetiky v Európe: dopyt – zdroje – investície“.

⁵ Eurostat, rok 2006.

plynov, diverzita v zdrojoch energie a diverzita dodávok. Prijatím balíka 20-20-20 bude EÚ pripravená uskutočniť ďalšie kľúčové kroky k udržateľnejšej, bezpečnejšej energetickej politike založenej na technológiách, pričom sa v EÚ vytvoria pracovné miesta a akumuluje profit.

Na dosiahnutie všetkých troch základných cieľov novej politiky EÚ v oblasti energetiky sú však potrebné dodatočné opatrenia. Cieľmi sú udržateľnosť, konkurencieschopnosť a predovšetkým bezpečnosť dodávok. Predpokladá sa napríklad, že EÚ zostane závislá od dovozu energie, ropy, uhlia, a najmä zemného plynu, ešte mnoho rokov. Domáca produkcia fosílnych palív v Európe sa znižuje. Z tohto dôvodu bude mať čistý dovoz fosílnych palív približne rovnakú úroveň v roku 2020 ako dnes, i keď sa politiky EÚ v oblasti klímy a energetiky plne implemetujú.

V rámci strednodobých trendov týkajúcich sa spotreby ropy a zemného plynu sa predpokladá pokračujúci značný a pretrvávajúci rast dopytu, najmä pokiaľ ide o rozvojové štáty. Zároveň sú zostávajúce rezervy a voľná výrobná kapacita zo stúpajúcou mierou sústredené v rukách niekoľkých subjektov. Nedávne kritické zvýšenie cien a nestálosť trhov s ropou a zemným plynom odzrkadľujú tieto trendy.

Vzhľadom na EÚ je táto situácia znepokojujúca, najmä pokiaľ ide o zemný plyn, keďže viaceré členské štáty sú v prevažnej miere závislé od jedného dodávateľa. Politická situácia v krajinách dodávateľa alebo tranzitu, nehody alebo prírodné katastrofy, dosahy klimatických zmien pripomínajú EÚ zraniteľnosť jej bezprostrednej dodávky energie.

I keď je každý členský štát zodpovedný za svoju vlastnú bezpečnosť, základnou črtou členstva v EÚ je solidarnosť medzi členskými štátmi. Pokiaľ ide o vnútorný trh v oblasti energetiky, nie sú osobitné vnútroštátne riešenia často postačujúce. Účinnnejšie ako rozptýlené vnútroštátne opatrenia môžu byť stratégie del'by a rozloženia rizika, ako aj najlepšie využitie kombinovaného významu EÚ v rámci svetových záležitostí. Z týchto dôvodov je energetická bezpečnosť otázkou spoločného záujmu EÚ.

V rámci tohto celosvetového vývoja potrebuje EÚ podniknúť kroky na zabezpečenie dodávok energie v budúcnosti a ochranu svojich zásadných záujmov v oblasti energetiky. EÚ musí zintenzívniť svoje úsilie pri vyvíjaní účinných vonkajších vzťahov v oblasti energetickej politiky; vystupovať jednotne, identifikovať najdôležitejšiu infraštruktúru, pokiaľ ide o energetickú bezpečnosť, a podniknúť kroky na zabezpečenie jej výstavby, uskutočňovať súvislé opatrenia na prehĺbenie vzťahov s kľúčovými dodávateľmi energie, tranzitnými krajinami a spotrebiteľmi.

EÚ takisto potrebuje využívať úplný potenciál svojich morí a oceánov na produkciu energie, urýchlene rozvinúť svoj systém dopravy a reálne pokročiť v prepojení európskych trhov s energiou. Prvou prioritou je z tohto hľadiska zabezpečiť prijatie a rýchlu implementáciu balíka 20-20-20. Na jej dokončenie navrhuje Komisia **Akčný plán EÚ pre energetickú bezpečnosť a solidarnosť**, ktorý by bol základom druhého strategického priekumu energetickej politiky, a ktorý dopĺňa opatrenia predložené k dnešnému dňu, s cieľom dosiahnuť všetky tri základné požiadavky EÚ v oblasti energetiky.

Strategický prieskum energetickej politiky navyš predstavuje prvý krok k ďalšej fáze európskej energetickej politiky, vzhľadom na výzvy, ktorým bude pravdepodobne potrebné čeliť v rokoch 2020 až 2050 a na začatie procesu definovania reakcie EÚ na tieto dlhodobé úlohy.

2. AKČNÝ PLÁN EÚ PRE ENERGETICKÚ BEZPEČNOSŤ A SOLIDÁRNOSŤ

Komisia navrhuje **akčný plán EÚ pre energetickú bezpečnosť a solidárnosť**, ktorý sa sústreďí na týchto päť bodov:

- Potreby infraštruktúry a diverzifikácia dodávok energie
- Vonkajšie vzťahy v oblasti energetiky
- Zásoby ropy a zemného plynu a mechanizmy reakcie v prípade krízy
- Energetická efektívnosť
- Najlepšie využitie domácich zdrojov energie Európskej únie.

2.1. Podpora infraštruktúry je základom pre potreby EÚ v oblasti energetiky.

Keďže trh s ropou predstavuje likvidný medzinárodný trh, dodávka zemného plynu závisí najmä od fixnej plynovodnej infraštruktúry. V súčasnosti zahŕňa vývoz 61 % hrubej domácej spotreby plynu EÚ. Z toho 42 % pochádza z Ruska, 24 % z Nórska, 18 % z Alžírsku a 16 % z ostatných krajín, najmä vo forme skvapalneného zemného plynu⁶. Do roku 2020 bude domáca produkcia EÚ klesať, a očakáva sa, že percentuálny podiel dovozu zemného plynu vzrastie na 73 % z dnešných 61 %⁷.

Na úrovni EÚ to predstavuje adekvátne diverzifikované dodávky. Na vnútroštátnej úrovni sa však mnoho členských štátov z historických dôvodov spolieha na jedného dodávateľa na pokrytie až 100 % svojich potrieb zemného plynu. Prepojenie a solidárnosť v rámci vnútorného trhu nepredstavujú iba prirodzenú črtu integrovaného systému založeného na trhovom hospodárstve, ale sú rovnako dôležité pri znižovaní a rozložení a znížení individuálneho rizika. EÚ preto potrebuje prijať konkrétne opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa na týchto trhoch zvýšila diverzita dodávok zemného plynu.

S cieľom splniť ciele EÚ v rámci iniciatívy 20-20-20 spôsobom zaručujúcim dodávky elektrickej energie a zemného plynu všetkým občanom EÚ, je potrebné počas nasledujúcich rokov a desaťročí vykonať zásadné zmeny vo vnútornej energetickej infraštruktúre EÚ. Nato sú potrebné transparentné a spoľahlivé rámcové podmienky v EÚ a vo vzťahu k tretím krajinám tak, aby sa vytvorili nové možnosti pre investície. Dôležitý je rozhodný prístup na úrovni Spoločenstva ovplyvniť takýto vývoj.

Komisia preto navrhuje prijať za priority Spoločenstva týchto šesť prioritných opatrení týkajúcich sa infraštruktúry:

- Prioritou je spájanie zostávajúcich izolovaných energetických trhov v Európe. Spoločne so zúčastnenými členskými štátmi a v úzkej spolupráci s vnútroštátnymi regulačnými orgánmi v oblasti energetiky vypracuje Komisia v roku 2009 **Baltský plán vzájomného prepojenia**, ktorý sa bude týkať zemného plynu, elektriny a skladovania. Identifikuje sa

⁶ Eurostat, rok 2006.

⁷ Nová energetická politika a scenár s vysokou cenou ropy, pozri poznámku pod čiarou 4.

tak chýbajúca kľúčová infraštruktúra potrebná na účinné prepojenie baltského regiónu s ostatnou časťou EÚ, pričom sa vybuduje bezpečná a rôznorodá dodávka energie pre región. Uvedú sa potrebné činnosti, vrátane financovania na zaistenie jeho realizácie. Účinný rozvoj trhu, spoločne s energetickou efektívnosťou a energiou z obnoviteľných zdrojov, ktoré prispievajú k zvýšenej bezpečnosti dodávok je potrebné riadne zohľadniť pri rozvíjaní plánu vzájomného prepojenia. Skupina na vysokej úrovni začne pracovať ihneď po svojom zriadení s príslušnými členskými štátmi. V druhom polroku 2009 sa uskutoční regionálny summit na začatie vykonávania plánu.

- Je potrebné vyvinúť **južný koridor na prepravu plynu** pre dodávky zemného plynu z kaspického zdroja a zo zdrojov Stredného východu, ktorý by potenciálne mohol zaistiť značnú časť budúcich potrieb EÚ. Tento koridor predstavuje jednu z najvyšších priorít týkajúcu sa energetickej bezpečnosti EÚ. Komisia a členské štáty musia spolupracovať s príslušnými krajinami, najmä s partnermi ako sú Azerbajdžan a Turkmenistan, Irak a krajiny Mašreku, okrem iných, v rámci spoločného cieľa, a to urýchlene zabezpečiť pevné záväzky týkajúce sa dodávok zemného plynu a vybudovania potrebného plynovodu pre všetky fázy jeho vývoja. Z dlhodobého hľadiska by dodávky z iných krajín v regióne, ako sú napr. Uzbekistan a Irán, mali predstavovať ďalší významný zdroj dodávok pre EÚ, za predpokladu priaznivých politických podmienok.

Pokiaľ ide o zemný plyn z kaspického regiónu, preskúma sa uskutočniteľnosť mechanizmu na nákup kaspického plynu vo veľkom („Kaspické rozvojové združenie“), pri úplnom zohľadnení pravidiel hospodárskej súťaže a ostatných predpisov EÚ. Tranzit týkajúci sa plynovodov je potrebné dohodnúť s tranzitnými krajinami, najmä s Tureckom, a to spôsobom, ktorým sa neporušujú ani základné zásady právnych predpisov EÚ, ani oprávnený záujem Turecka týkajúci sa jeho vlastnej energetickej bezpečnosti. Komisia pozve predstaviteľov príslušných krajín na stretnutie na úrovni ministrov, aby sa zabezpečil konkrétny pokrok a časový harmonogram s cieľom dosiahnuť dohodu. Do druhého polroku 2009 sa Komisia bude snažiť určiť zostávajúce prekážky dokončenia projektu, ktorý bude predmetom **oznámenia Rade a Parlamentu o južnom koridore na prepravu plynu**.

Skvapalnený zemný plyn a vhodné uskladnenie zemného plynu sú dôležitou súčasťou zaistenia likvidity a diverzity trhov zo zemným plynom v EÚ. Dostatočná kapacita skvapalneného zemného plynu pozostávajúca zo zariadení na skvapalňovanie v krajinách produkcie, terminály na skvapalnený zemný plyn a opätovné splyňovanie na lodiach v EÚ by mali byť dostupné všetkým členským štátom, a to buď priamo alebo preostredníctvom iných členských štátov na základe dohôd o solidarite. Je to dôležité najmä pre členské štáty, ktoré sú v súčasnosti v prevažnej miere závislé od jedného dodávateľa zemného plynu. Komisia v roku 2009 posúdi celosvetvú situáciu týkajúcu sa skvapalneného zemného plynu a identifikuje medzery, s cieľom navrhnúť akčný plán týkajúci sa skvapalneného zemného plynu.

- **Je potrebné dokončiť stredozemný energetický okruh**, ktorý spája Európu s južným Stredozemím prostredníctvom prepojenia sietí plynu a elektriny. Tento okruh je dôležitý najmä z hľadiska rozvoja obrovského potenciálu výroby slnečnej a veternej energie v regióne. Návrh tohto rozvoja je vytvorený zoznamom prioritných projektov týkajúcich sa infraštruktúry, ktorý bol prijatý v decembri 2007 na zasadnutí ministrov pre energetiku

Euromed a Plánom pre odvetvie slnečnej energie v Stredozemí prijatým v júli 2008 v Paríži⁸. Návrh využíva finančnú a politickú podporu EÚ. Najneskôr do roku 2010 predloží Komisia **oznámenie o stredozemnom okruhu**, v ktorom navrhne plán na dokončenie chýbajúcich prepojení vrátane kľúčových projektov na diverzifikáciu vonkajších dodávok energie do EÚ, ako sú budúce prepojenia s Irakom, Stredným východom a subsaharskou Afrikou.

- **Prioritne je potrebné rozvinúť severojužné prepojenia sietí plynu a elektriny v rámci strednej a juhovýchodnej Európy**, pričom je možné budovať najmä na iniciatíve nových európskych prenosových sústav (New European Transmission System - NETS), s cieľom zriadiť spoločného prevádzkovateľa prenosových sústav⁹, energetický okruh zemného plynu v Spoločenstve, prioritné prepojenia určené na zasadnutí ministrov pre energetiku v Spoločenstve v decembri 2007¹⁰ a paneurópsky ropovod¹¹. V rámci nového balíka o vnútornom trhu s energiou sa plánuje zriadiť pravidelný desaťročný plán rozvoja siete, v ktorom sa určia chýbajúce spojenia a potrebné kroky na ich dokončenie. Tento plán sa vypracuje v rámci novej európskej siete prevádzkovateľov prenosových sústav (European network of transmission system operators – ENTSO). Komisia bude spolupracovať s vnútroštátnymi regulačnými orgánmi v oblasti energetiky a prevádzkovateľmi prenosových sústav a bude ich podporovať v ich prípravách na prvý takýto plán na rok 2010, a v prípade potreby aj predtým ako sa začne formálne uplatňovať tretí balík o vnútornom trhu s energiou.
- V súlade s činnosťami európskeho koordinátora a s oznámením o veternej energii na mori, ktoré predložila Komisia spolu so strategickým energetickým prieskumom, by sa mal vytvoriť **návrh pobrežnej energorozvodnej siete v Severnom mori**, s cieľom prepojiť národné elektrorozvodné siete v severozápadnej Európe a začať viacero plánovaných projektov pobrežnej veternej energie. Spoločne so stredozemným okruhom a baltským plánom vzájomného prepojenia by sa tak mali stať jedným zo základných stavebných kameňov budúcej európskej energorozvodnej supersiete. V návrhu by sa mali určiť potrebné kroky a časový harmonogram, ako aj všetky konkrétne opatrenia, ktoré je potrebné prijať. Návrh by mali vypracovať členské štáty a regionálne zúčastnené strany a v prípade potreby by sa mal podporiť na úrovni Spoločenstva.

Komisia preto využije svoje súčasné nástroje na uskutočnenie rýchleho rozvoja týchto prioritných činností, ktoré už boli uznané ako projekty vyžadujúce podporu Spoločenstva a činnosti v rámci programu TEN-E. Do týchto činností sa tak zahrnie aktívny prístup k spolupráci s príslušnými členskými štátmi, aby sa v maximálnej miere využila schopnosť EÚ vystupovať jednotne, pokiaľ ide o medzinárodné otázky v oblasti energetiky.

Značné úsilie sa požaduje od všetkých zúčastnených strán s cieľom financovať uvedené projekty. Je potrebná užšia a účinnejšia spolupráca so súkromným sektorom a finančnými inštitúciami, s Európskou investičnou bankou a Európskou bankou pre obnovu a rozvoj s cieľom podporiť potrebné financovanie, najmä pri cezhraničných projektoch. Spolupráca je dôležitým kľúčovým prvkom reakcie EÚ na súčasnú finančnú krízu a mala by sa teda

---

⁸ www.euromedinfo.eu

⁹ www.molgroup.hu/en/press_centre/press_releases/european_energy_infrastructure__ndash__nets_project/

¹⁰ www.energy-community.org/

¹¹ www.ens-newswire.com/ens/apr2007/2007-04-03-03.asp

urýchliť, tak ako sa navrhuje v nedávnom oznámení Komisie¹², okrem iného, na podporu zamestnanosti a kompenzáciu poklesu dopytu. Je to dôležité najmä pre určité kľúčové vonkajšie energetické infraštruktúry, ktoré čelia zvýšenému neobchodnému riziku. Rozvoj partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom sa takisto takisto môže rozvinúť do dôležitej úrovne, za predpokladu, že sa im poskytne potrebná politická podpora, rámec dodávok a potenciálne aj určitá úroveň verejného financovania alebo záruk, ako aj iné inovatívne formy financovania. Partnerstvá môžu zahŕňať členské štáty EÚ, spoločnosti a finančné inštitúcie Spoločenstva, ako aj verejné a súkromné subjekty z tretích krajín.

Komisia považuje súčasné nástroje za nedostatočné na to, aby sa umožnil ďalší a rýchlejší rozvoj. V rámci svoho prvého kroku by sa EÚ mala zhodnúť na tom, že uvedené projekty predstavujú **priority energetickej bezpečnosti**.

V období 2009-2010 sa v rámci druhého kroku stanovujú podrobné činnosti, najmä pri určovaní finančných potrieb a možných zdrojov financií, potrebné na zabezpečenie ich realizácie, v úzkej spolupráci medzi Komisiou, členskými štátmi, priemyselnými odvetvami, prevádzkovateľmi prenosových sústav, regulačnými orgánmi v oblasti energetiky a Európskym parlamentom, pričom výsledkom bude uvedené oznámenie. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že energetické infraštruktúry budú už dlhodobo v prevádzke. Komisia zabezpečí, aby ich vývoj, návrh a umiestnenie zohľadnili dosah meniacich sa zmien klímy do konca storočia, čo bude predstavovať kľúčový prvok ich ekonomickej životaschopnosti. Všetky nové energetické infraštruktúry v EÚ musia byť odolné voči zmenám klímy.

Tretím krokom, ktorý začne fungovať od roku 2010, bude uskutočňovanie určených činností na úrovni Spoločenstva aj na vnútroštátnej úrovni. Je potrebné poznamenať, že súčasný rozpočet TEN-E 22 miliónov eur ročne znamená, že jeho rozsah pôsobnosti týkajúci sa urýchlenia vývoja hlavných projektov v záujme Spoločenstva je obmedzený. Pôvodný nástroj TEN-E sa začal a bol vypracovaný v čase, keď EÚ bola podstatne menšia a čelila energetickým problémom, ktoré mali celkom odlišné rozmery ako dnes. Komisia preto spoločne s týmto strategickým prieskumom energetickej politiky predkladá zelenú knihu, v rámci ktorej sa uvažuje o spôsoboch, ako by sa súčasný nástroj TEN-E mohol nahradiť novým nástrojom - **nástroj EÚ pre energetickú bezpečnosť a infraštruktúru**, ktorého možnými cieľmi by boli (i) dokončiť vnútorný trh s energiou, (ii) zabezpečiť rozvoj siete tak, aby sa umožnilo dosiahnutie cieľov EÚ týkajúcich sa obnoviteľných zdrojov energie a (iii) zaručiť bezpečnosť dodávok energie do EÚ, prostredníctvom podpory kľúčových projektov infraštruktúry v rámci EÚ aj mimo nej. V zelenej knihe sa takisto uvažuje o najlepších spôsoboch, ako zabezpečiť účinné využitie a rozvoj vonkajšej politiky EÚ a finančných nástrojov, ktoré by prispievali k dosiahnutiu týchto cieľov, bez toho, aby bol dotknutý plánovaný strednodobý prieskum nástrojov vonkajšej podpory na jar 2009.

Na základe výsledkov konzultácií, ktoré budú nasledovať po uverejnení zelenej knihy, Komisia zváži predloženie návrhu uvedeného nástroja EÚ pre energetickú bezpečnosť a infraštruktúru. Okrem iného by sa vyhodnotila potreba budúceho financovania Spoločenstvom vrátane ďalšieho finančného rámca, ktorý by začínal rokom 2014.

---

¹² Oznámenie Komisie „Od finančnej krízy k ozdraveniu: európsky rámec pre činnosť“ COM (2008) 706, 29.10.2008

2.2. Väčší dôraz na energiu v rámci medzinárodných vzťahov EÚ

Krajiny na celom svete sa v čoraz väčšej miere stávajú navzájom závislé v energetickej oblasti. Vzájomná energetická závislosť ovplyvňuje rozvoj, obchod, konkurencieschopnosť, medzinárodné vzťahy a globálnu spoluprácu týkajúcu sa zmien klímy. Otázkam energie by sa mala poskytnúť v medzinárodných vzťahoch EÚ náležitá politická priorita, a to najmä v rámci obchodnej politiky a obchodných dohôd, bilaterálnych partnerstiev, dohôd o partnerstve a spolupráci a politického dialógu. V súvislosti so zvyšujúcou sa vzájomnou závislosťou poukazujú značne odlišné záujmy jednotlivých krajín týkajúce sa energie na potrebu oveľa silnejších medzinárodných právnych rámcov založených na rovnováhe záväzkov a výhod, či už v energetickom odvetví alebo v rámci hospodárskych odvetví.

Podobne ako hľadá Európska únia bezpečnosť dodávok prostredníctvom väčšej predvídateľnosti a diverzity, vrátane spolupráce s rôznymi spoločnosťami na nadväzujúcich trhoch smerom nahor, zahraničné vlády a vonkajší dodávatelia sa usilujú o zabezpečenie dopytu, najmä pokiaľ ide o značné investície do nových dodávok zemného plynu prepravovaného ťažobným plynovodom. Požadujú jasné a stabilné pravidlá na fungovanie vnútorného trhu a dohody o prístupe na európsky trh alebo o investíciách na ňom. V mnohých prípadoch je potrebné vybudovať atmosféru dôvery a užšie a právne zaväzujúce väzby medzi EÚ a výrobcom a tranzitnou krajinou, čo by z dlhodobého hľadiska prinieslo vzájomné výhody potrebné na financovanie budúcich kapitálovo intenzívnych projektov. EÚ by preto mala využiť všetky svoje dostupné nástroje, vnútorné ako aj vonkajšie, na posilnenie svojho kolektívneho vplyvu na krajiny dodávajúce energiu a ponúknuť nové druhy širšieho partnerstva. EÚ by mala na multilaterálnej úrovni pokračovať vo vyvíjaní tlaku na ďalšiu liberalizáciu obchodu a investícií v energetickom sektore.

V niektorých prípadoch táto situácia prirodzene vyplýva z regulačnej a trhovej integrácie. **Nórsko** je už integrované do vnútorného trhu s energiou v rámci svojho členstva v Európskom hospodárskom priestore. Má zásadnú úlohu pri zvyšovaní bezpečnosti dodávok zemného plynu (24 % dovozu EÚ) a ropy (16 %) ¹³ do EÚ, ktorá by sa mala aj naďalej rozvíjať v rámci dialógu o energii medzi Európskou úniou a Nórskom, vrátane realizácie spoločných projektov, ako je vytvorenie pobrežnej siete v Severnom mori a rozvoj základných preukázaných rezerv Nórska. Účinná spolupráca s Nórskom je základom energetickej bezpečnosti EÚ. Maximalizácia dlhodobého výnosu nórskeho kontinentálneho šelfu na udržateľnom základe je rovnako v záujme EÚ aj Nórska.

Energetické spoločenstvo ¹⁴ buduje integrovaný trh napojený na EÚ v juhovýchodnej Európe. Zahŕňa vnútorný trh a právne predpisy v oblasti bezpečnosti dodávok elektrickej energie a plynu, ako aj diskusie o rozšírení na ropu, ktoré práve prebiehajú. V prípade, že by boli rokovania, ktoré sa začali v novembri, úspešné, prístupenie Ukrajiny, Moldavskej republiky a Turecka k Energetickému spoločenstvu by urýchlilo reformy v ich energetickom sektore a vyústilo by do vzájomne prospešného rozšíreného trhu s energiou na základe spoločných pravidiel. Týmto spôsobom by sa pomohlo Ukrajine, ktorá je dôležitou tranzitnou krajinou, pri modernizácii jej infraštruktúry. V prípade vhodnosti by sa malo zväziť rozšírenie štatútu pozorovateľa aj na ďalšie krajiny. Malo by sa takisto poznamenať, že proces rozšírenia môže hrať dôležitú úlohu pri rozvoji širokého uplatňovania právnych predpisov Spoločenstva v energetickom sektore, a teda by sledoval ciele EÚ týkajúce sa energetickej bezpečnosti a prispieval by k bezpečnosti v prístupujúcich krajinách.

¹³ Eurostat, rok 2006.

¹⁴ www.energy-community.org

Mala by sa vypracovať stratégia týkajúca sa **Bieloruska**, keďže táto krajina je dôležitou susedskou a tranzitnou krajinou.

EÚ má v súčasnosti memorandá o porozumení týkajúce sa energie s mnohými tretími krajinami. Európa by mala zaviesť novú generáciu ustanovení o „**vzájomnej energetickej závislosti**“ v rámci širších dohôd s **producentskými krajinami** mimo Európy. Ustanovenia o vzájomnej energetickej závislosti by mali byť zamerané na rovnováhu bezpečnosti dopytu a dodávok. Je potrebné sa zamerať na podporu investícií od nižších úrovní trhu nahor, uľahčenie rozvoja potrebných infraštruktúr, jasné podmienky prístupu na trhy (v energetickom odvetví alebo v rámci hospodárskych odvetví), dialóg o vývoji trhov a politik a na ustanovenia na urovanie sporu. Je potrebné dohodnúť sa na ustanoveniach o tranzite s cieľom zaručiť bežný tok, a to aj počas obdobia politického napätia, podľa možnosti prostredníctvom inovatívnych prístupov, ako je spoločné riadenie, dokonca aj vlastníctva plynovodov spoločnosťami v krajinách dodávateľa, tranzitu a spotrebiteľa. Ustanovenia by podľa vhodnosti mali byť založené na právnych predpisoch EÚ v oblasti energetiky a na zásadách Zmluvy o energetickej charte¹⁵. Ustanovenia by mali prispieť k dlhodobému politickému rámcu, znižovať politické riziká a podporiť záväzky súkromných spoločností týkajúce sa dodávok a tranzitu. Európske banky ako sú Európska investičná banka a Európska banka pre obnovu a rozvoj by mohli poskytnúť vhodne štruktúrované finančné prostriedky spojené s rozvojom projektov hlavnej infraštruktúry v tretích krajinách. Je to dôležité najmä pre určité kľúčové vonkajšie infraštruktúry, ktoré čelia zvýšenému neobchodnému riziku.

V prípade **Ruska** je zámerom súčasného širšieho kontextu rokovanie o širšej novej dohode, ktorá by nahradila dohodu o partnerstve a spolupráci z roku 1997. Pre dlhodobé dobré vzťahy medzi **EÚ a Ruskom** v oblasti energetiky je dôležité, aby sa dohoda z roku 1997 prehĺbila a bola založená na silnejších a širších základoch. Rusko zostane hlavným energetickým partnerom EÚ do vzdialenej budúcnosti a treba vykonať viacero opatrení na zabezpečenie tohto vzťahu založeného na vzájomnej dôvere. Obom stranám by konsolidácia hlavných zásad, na ktorých je toto partnerstvo založené, do právnych predpisov priniesla úžitok. V rámci rokovaní by sa týmto spôsobom uľahčila reforma a liberalizácia trhu s energiou v Rusku v súlade s domácimi cieľmi, pokytila by sa stabilita a predvídateľnosť dopytu po ruskom zemnom plyne a objasnili by sa podmienky, za ktorých by ruské spoločnosti mohli investovať v EÚ od nižších úrovní trhu nahor. Navyiac by sa v dohode s Ruskom mohli zaviesť záväzné a účinné pravidlá v rámci paneurópskeho kontinentu, ktoré v súčasnosti neexistujú. Každé z týchto zlepšení by prispelo k väčšej diverzifikácii a závislosti zdrojov pre Európu, ako aj zabezpečeniu dodávok z Ruska.

Je preto dôležité, aby sa vypracovali právne záväzné ustanovenia vzájomnej energetickej závislosti, v rámci novej dohody, ktorou by sa nahradila dohoda o partnerstve a spolupráci. Táto situácia by si vyžadovala doplnenie mandátu novej dohody o mandát na začatie rozhovorov v rámci dohody o voľnom obchode. V minulosti boli rokovania v rámci dohody o voľnom obchode medzi Ruskom a EÚ spojené s prístupom Ruska k Svetovej obchodnej organizácii, avšak istota, pokiaľ ide o presvedčivý pokrok v týchto rokovaniach, sa nedávno oslabila. Dialóg o energetike medzi EÚ a Ruskom by však mal pokračovať a mali by sa rozvíjať ďalšie praktické činnosti spolupráce a spoločné projekty. Čím viac sa vzťah medzi EÚ a Ruskom v oblasti energetiky postaví na pevnom vzájomne dohodnutom a vyrovnanom právnom základe, tým viac sa zvýši dôvera a vytvorí sa prostredie vhodné na investovanie do projektov prieskumu a infraštruktúry.

---

¹⁵ www.encharter.org

Podobný prístup by sa mal uplatňovať v prípade krajín **Kaspického regiónu**. Európska rada považuje ďalší rozvoj vzťahov s týmito krajinami za dôležitú prioritu. Vzhľadom na ich energetické zdroje a dôležitosť týchto zdrojov pre rozvoj infraštruktúr týkajúcich sa prioritnej energetickej bezpečnosti uvedených v predchádzajúcej časti, Komisia sústreďí všetky svoje nástroje na vybudovanie silnej spolupráce, vrátane posilnenia Bakuského procesu¹⁶, aby sa tak podporilo skutočné partnerstvo v oblasti energetiky. Dôležitou prioritou je posilnené zapojenie všetkých príslušných krajín, najmä prostredníctvom bilaterálnych vzťahov.

Dialóg v oblasti energetiky medzi EÚ a OPEC poskytuje fórum pre spoločné posudzovanie faktorov, ktoré ovplyvňujú ceny, investícií od nižšej úrovne trhu nahor aj od vyššej úrovne trhu nadol, ktoré sú potrebné v producentských aj spotrebiteľských krajinách a dosah technologického rozvoja. Tento dialóg predstavuje uznanie skutočnosti, že producentské aj spotrebiteľské krajiny majú spoločné záujmy v podporovaní pravidelných dodávok za prijateľné ceny. Vzťahy s **Irakom a Radou pre spoluprácu krajín Perzského zálivu** v oblasti energetiky by sa preto mali aj naďalej rozvíjať v oblasti uhl'ovodíkov vrátane nových oblastí, ako sú čisté energetické technológie. Zároveň sa Komisia bude venovať budovaniu bilaterálnych vzťahov v oblasti energetiky s jednotlivými štátmi Rady pre spoluprácu krajín Perzského zálivu.

Mala by sa posilniť spolupráca s partnermi ako sú **Austrália, Kanada, Japonsko a Spojené štáty**, ako aj s rozvíjajúcimi sa **spotrebiteľskými krajinami**, s cieľom podporiť spoločné hľadisko na globálnu energetickú bezpečnosť, zlepšiť transparentnosť celosvetových trhov s energiou a riešiť otázku udržateľnosti. Vypracúvajú sa rámce spolupráce s **Čínou a Indiou**, a to na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni, a s regiónmi **Latinskej Ameriky a Karibskej oblasti**. Takisto sa rozvíja spolupráca s alternatívnymi dodávateľskými krajinami, ako je **Brazília**, ktorá je hlavným vývozcom biopalív.

Vzťahy s **Afrikou** v oblasti energetiky, najmä so severnou Afrikou by sa mali zintenzívniť, keďže má dôležitý potenciál v rozsahu od uhl'ovodíkov až po rozsiahly nevyužitý potenciál, pokiaľ ide o obnoviteľné zdroje energie. **Alžírsko, Egypt, Líbia a Nigéria** sú dlhodobými dodávateľmi ropy a zemného plynu a je preto dôležité prehlbovať s nimi vzťahy v oblasti energetiky. **Transsaharský plynovod** predstavuje dôležitú dodatočnú príležitosť, ako môže EÚ diverzifikovať spôsoby prepravy a energetické zdroje. EÚ je pripravená pomôcť pri jeho realizácii prostredníctvom rôznych nástrojov, najmä v rámci bilaterálnej spolupráce, Nástroja európskeho susedstva a partnerstva, Európskeho rozvojového fondu a Európskej investičnej banky. Partnerstvo Afriky a EÚ v oblasti energetiky s Africkou úniou a africkými regionálnymi hospodárskymi spoločenstvami by malo byť nástrojom pri rozvoji užšieho dialógu v oblasti energetiky a konkrétnych iniciatív. EÚ posúdi čoraz dôležitejšiu úlohu Afriky, pokiaľ ide o energetickú bezpečnosť EÚ, a zabezpečí dostupnosť vhodných prostriedkov a politík. Regionálna integrácia trhov s elektrickou energiou a propagácia obnoviteľných zdrojov energie predstavujú pre Afriku výnimočne dôležité možnosti rozvoja a Komisia zvýši svoju snahu podporovať tieto oblasti.

Viacerí partneri EÚ zvažujú začatie jadrového programu, teda technológie, v rámci ktorej má EÚ popredné postavenie, prípadne rozšírenie svojich súčasných činností. Mnoho rozvojových krajín v súčasnosti nemá potrebnú právnu ani regulačnú infraštruktúru na zabezpečenie toho, aby bola bezpečnosť prioritou v rozhodovaní o projektovaní, výstavbe a prevádzke. Nedávno sa navrhli činnosti EÚ na podporu najvyšších možných štandardov pre **jadrovú bezpečnosť** a

---

¹⁶ ec.europa.eu/dgs/energy_transport/international

ochranu¹⁷. EÚ bude prostredníctvom nástroja spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti spolupracovať a pomáhať tretím krajinám, aby zlepšili svoju kultúru jadrovej bezpečnosti a bezpečnosť prevádzkovania svojich jadrových elektrární. Rozvojové krajiny, ktoré majú v pláne vybudovať jadrové elektrárne, podporí EÚ pri ich rozvoji kvalifikovaných a nezávislých jadrových regulačných orgánov, ktoré budú schopné zabezpečiť, aby boli nové elektrárne vybudované podľa medzinárodných bezpečnostných štandardov pre jadrovú energetiku a prevádzkované v súlade s najvyššími normami.

Pri plnení cieľom EÚ je podľa určenia Európskej rady¹⁸ rozhodujúce, aby Európa vystupovala a konala jednotne. Medzinárodná agentúra pre energiu¹⁹ vo svojom nedávnom prieskume energetickej politiky EÚ určila vonkajšie vzťahy a energetickú bezpečnosť za prioritné činnosti pre EÚ. Vystupovať jednotne neznamená určiť jedného predstaviteľa Spoločenstva pre vonkajšie otázky, ale účinné plánovanie a koordináciu s cieľom zabezpečiť zjednotenie činností s posolstvom, a to na úrovni Spoločenstva aj na úrovni členského štátu. S cieľom uviesť túto teóriu do praxe, určí Komisia v roku 2009 konkrétne **mechanizmy potrebné na zaistenie transparentnosti** medzi členskými štátmi a EÚ. To by sa malo umožniť lepšiu koordináciu týkajúcu sa rozvoja a zámerov, pokiaľ ide o medzinárodné otázky energetiky. Komisia má na doplnenie týchto mechnizmov tiež v úmysle navrhnuť revíziu nariadenia (ES) č. 736/96, v ktorom sa od členských štátov požaduje, aby Komisii oznámili investičné projekty v záujme Spoločenstva v odvetviach ropy, zemného plynu a elektriny, s cieľom zvýšiť jeho význam v rámci dnešných úloh v oblasti energetiky. Komisia zváži najlepšie spôsoby vypracovania systémov včasného varovania s kľúčovými susediacimi energetickými partnermi.

2.3. Zlepšenie zásob ropy a zemného plynu a mechanizmov reakcie v krízových situáciách

EÚ musí na splnenie svojich cieľov energetickej bezpečnosti takisto zaistiť, aby jej vnútorné mechanizmy reakcie v krízových situáciách a bezpečnostné štandardy boli čo najúčinnnejšie. Tretí prvok akčného plánu pre energetickú bezpečnosť a solidarnosť teda aktualizuje a zlepšuje existujúce pravidlá Spoločenstva v tejto oblasti.

Povinný režim uchovávať núdzové **zásoby ropy existuje od roku 1968**²⁰. Členské štáty vypracovali na vykonanie smernice o zásobách ropy rôzne mechanizmy: niektoré sa spoliehajú na štátom držané zásoby podobné systémom USA a Japonska, iné sa spoliehajú na zásoby držané priemyslom. Ukázalo sa, že tento systém je účinný pri krátkodobých obmedzeniach, väčšinou pri reakcii na spoločné akcie koordinované Medzinárodnou agentúrou pre energetiku. So zreteľom na skúsenosti je však možné súčasný systém vylepšiť.

Komisia teda spoločne s týmto strategickým prieskumom energetickej politiky predkladá **revíziu právnych predpisov EÚ o núdzových zásobách ropy** s cieľom zlepšiť spojitosť s režimom Medzinárodnej agentúry pre energetiku, zvýšiť spoľahlivosť a transparentnosť dostupných zásob, zjednodušiť súlad a overovanie a vysvetliť postupy používané v prípade mimoriadnej situácie.

---

¹⁷ „Riešenie medzinárodných výziev v oblasti jadrovej bezpečnosti a ochrany“, KOM (2008) 312

¹⁸ Závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady, marec 2007.

¹⁹ Prieskum energetickej politiky Medzinárodnej agentúry pre energetiku - Európska únia, OECD/IEA, september 2008

²⁰ http://ec.europa.eu/energy/oil/stocks/index_en.htm

V súčasnosti EÚ zverejňuje údaje o úrovni strategických zásob ropy každého členského štátu. Na rozdiel od Spojených štátov amerických nezverejňuje informácie o úrovni ďalších komerčných zásob ropy držaných v EÚ. Na zlepšenie transparentnosti trhu s ropou a obmedzenie účinkov informačne nepodložených špekulácií Komisia navrhuje, aby EÚ teraz prijala opatrenie založené na tom, že raz týždenne sa **súhrnne zverejní úroveň komerčných zásob ropy**, ktoré sú v držbe ropných spoločností v EÚ.

Komisia takisto preskúmala vykonávanie a účinnosť **smernice o bezpečnosti dodávok zemného plynu**²¹. Zistila, že súčasný právny rámec by sa mohol vylepšiť. Potrebne sú najmä väčšia harmonizácia štandardov týkajúcich sa zabezpečenia dodávok a vopred vymedzené núdzové opatrenia na regionálnej úrovni i na úrovni EÚ. V tomto štádiu však nie sú dostatočné dôkazné podklady, aby EÚ rozhodla o povinných strategických zásobách zemného plynu. Náklady na strategické zásoby zemného plynu sú najmenej päťkrát vyššie ako na zásoby ropy. Cieľ účinnejšieho prístupu je podporiť rozvoj a účinné transparentné fungovanie komerčných úložísk, rozčlenené prepojenie dodávok umožňujúce pružne čerpať z LNG alebo od susedných poskytovateľov v rámci vnútorného trhu EÚ, a rýchle znížiť dopyt prostredníctvom prerušiteľných zmlúv a zmeny paliva, najmä pri výrobe elektriny.

Rovnako ako v ropnom odvetví, aj tu sa musí zlepšiť koordinácia pri reakcii na krízové situácie na úrovni EÚ, a to jednak medzi členskými štátmi, a jednak vo vzťahoch s dodávateľskými a tranzitnými krajinami. Mal by sa zvážiť vhodnejší prah na začatie akcie EÚ a mali by sa vyjasniť kompenzačné opatrenia. Koordinačná skupina pre otázky zemného plynu by mala pokračovať v príprave scenárov reakcií na krízy dodávok, ktoré by mohli nastať v budúcnosti. Pri zohľadnení tejto práce a práce Medzinárodnej agentúry pre energetiku a Skupiny európskych regulačných orgánov pre elektroenergetiku a plynárenstvo Komisia sa poradí so zúčastnenými stranami s cieľom navrhnúť v roku 2010 revidovanú **smernicu o zabezpečení dodávok zemného plynu**.

2.4. Nový podnet v súvislosti s energetickou efektívnosťou

EÚ prijala záväzok, že do roku 2020 dosiahne 20 % zlepšenie energetickej efektívnosti. K dosiahnutiu tohto celkového cieľa prispievajú zníženie emisií skleníkových plynov aj konkrétne ciele v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, ku ktorým sa EÚ zaviazala, a na druhej strane ambiciózna akcia týkajúca sa energetickej efektivity významne pomôže dosiahnuť do roku 2020 celkový cieľ EÚ týkajúci sa klímy, menovite na základe rozhodnutia o spoločnom úsilí. Opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti musia preto zohrávať kľúčovú úlohu pri uistení, že dosahovanie cieľov v oblasti klímy a energie sa uskutočňuje pri nižších nákladoch a s osobitným dôrazom na budovy a dopravu.

Je rovnako zrejmé, že dosiahnutie cieľa 20 % zlepšenia energetickej efektívnosti významne prispieje k cieľom EÚ týkajúcim sa udržateľnosti a konkurencieschopnosti. Okrem toho nižšia spotreba vďaka energetickej efektívnosti je najtrvanlivejším spôsobom na zníženie závislosti na fosílnych palivách a dovozoch. Opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti a tzv. zelených technológií môžu v súčasnej zložitej hospodárskej situácii takisto znamenať nové príležitosti pre hospodárstvo vrátane malých a stredných podnikov. Energetická efektívnosť musí byť ústredným bodom akčného plánu EÚ pre energetickú bezpečnosť a solidárnosť.

---

²¹ Oznámenie o hodnotiacej správe o smernici Rady 2004/67/ES o bezpečnosti dodávok zemného plynu, KOM(2008)735.

Dosiahol sa významný pokrok smerom k dosiahnutiu cieľa 20 % zlepšenia energetickej efektívnosti. Týmto opatreniami by sa malo dosiahnuť zlepšenie energetickej efektívnosti približne o 13 až 15 %. Komisia teda spoločne s týmto strategickým prieskumom energetickej politiky predkladá nový **balík z roku 2008 týkajúci sa energetickej efektivity**, ktorý obsahuje iniciatívy s cieľom urobiť ďalší významný pokrok pri splnení cieľa 20 % zlepšenia efektívnosti:

- Revízia smernice o **energetickej hospodárnosti budov**, aby sa rozšírila pôsobnosť tejto smernice, zjednodušilo jej vykonávanie a aby sa z osvedčenia o energetickej hospodárnosti budov stal skutočný trhový nástroj. Takáto zrevidovaná smernica bude mať potenciál ušetriť priemernej rodine stovky eur ročne, dokonca aj po odpočítaní nákladov na energeticky efektívne vykurovanie, chladenie a stavebné výrobky.
- Revízia smernice o **uvádzaní spotreby energie na štítkoch**, ktorá sa dosiaľ vzťahovala iba na domáce elektrospotrebiče, s cieľom uplatniť uvádzanie spotreby na širšiu škálu komerčných a priemyselných elektrospotrebičov a vytvoriť harmonizovaný základ verejného obstarávania a motivačných stimulov poskytovaných členskými štátmi. Komisia takisto pripravuje vylepšenú alebo novú klasifikáciu pre niekoľko skupín výrobkov. Na základe samostatného právneho nástroja sa zavedie nový energetický štítok pre pneumatiky pre motorové vozidlá.
- Zintenzívnenie vykonávania smernice o **ekodizajne**. Komisia v nasledujúcich mesiacoch prijme požiadavky na žiarovky (ktoré povedú k postupnému vyradeniu nevhodných bežných žiaroviek), na elektrické vybavenie elektrospotrebičov s funkciami pohotovostného režimu a režimu vypnuté, na pouličné a kancelárske osvetľovacie vybavenie, externé zdroje napájania, a na jednoduché set-top boxy pre televízory. Po prvom súbore opatrení bude čoskoro nasledovať súbor zameraný na práčky, umývačky riadu a chladničky, kotly a ohrievače vody, elektromotory a televízory. Po dokončení týchto opatrení sa bude nimi dať do roku 2020 ušetriť 96 miliónov ton ropného ekvivalentu (Mtoe)²².
- Dôležitou prioritou je podpora **kogenerácie**. Na tento účel prijíma Komisia spoločne s týmto strategickým prieskumom energetickej politiky oznámenie a podrobné usmernenia na technické vykonanie smernice o kogenerácii.
- Komisia vytvorí mechanizmy na porovnávanie a zosieťovanie s cieľom šíriť osvedčené postupy: na uľahčenie toho bude dôležitým nástrojom **Dohovor starostov**²³. Na posilnenie replikácie osvedčených postupov po celej Európe budú vyčlenené finančné prostriedky Spoločenstva (vrátane programu Inteligentná energia – Európa), ktoré budú vyčlenené prípadne spolu s ďalšími finančnými nástrojmi EÚ. O splnenie tohto cieľa sa bude snažiť nová iniciatíva na financovanie udržateľnej energetiky, ktorá sa má začať v spolupráci s Európskou investičnou bankou a prípadne s Európskou bankou pre obnovu a rozvoj. Podoba a uplatňovanie vhodných finančných nástrojov pri malých investíciách často vyžadovaných pri investíciách do energetickej efektívnosti sú dôležité (napríklad počiatkové náklady v prípade vlastníkov alebo užívateľov budov).

---

²² Odvodené z prípravných štúdií podľa smernice 2005/32/ES

²² http://ec.europa.eu/energy/demand/legislation/eco_design_en.htm

²³ http://ec.europa.eu/energy/climate_actions/mayors/index_en.htm

- Prostredníctvom programov v rámci **kohéznej politiky** sa na obdobie 2007 až 2013 vyčlenilo na podporu energetickej efektívnosti a obnoviteľných zdrojov energie viac než 9 miliárd EUR. Prostredníctvom programov kohéznej politiky sa podporuje veľký rozsah aktivít, vrátane zlepšenia energetickej efektívnosti v priemysle, obchode, doprave a vo verejných budovách, kogenerácie, inovácií pre udržateľnú energetiku a školení pre monitorovanie a hodnotenie energetickej hospodárnosti. Navyše v nových členských štátoch sa v rámci kohéznej politiky za určitých podmienok podporujú investície do energetickej efektívnosti bytových domov. Očakáva sa, že skutočné prostriedky vyčlenené na podporu energetickej politiky Európy budú v skutočnosti oveľa vyššie, pretože niektoré z týchto aktivít môžu byť financované v rámci iných rozpočtových položiek kohéznej politiky, napríklad v rámci výskumu a vývoja, obnovy miest a vidieka alebo v rámci technickej pomoci. Finančné nástroje, vrátane dlhového financovania a kapitálových fondov poskytovaných skupinou EIB (napr. prostredníctvom úverov v rámci štrukturálnych programov) a EBOR, môžu na podporu operačných programov poskytnúť ďalšie finančné prostriedky.
- Ako doplnok k balíku opatrení v oblasti energetiky a zmeny klímy bude predložený **balík o zelenej dani**. Bude zahŕňať návrh na preskúmanie smernice o energetickej dani, aby bola plne zlučiteľná s cieľmi v oblasti energetiky a zmeny klímy, a preskúmanie spôsobu využitia DPH a ďalších daňových nástrojov na podporu energetickej efektívnosti. Komisia sa naďalej bude usilovať o podporu liberalizácie energeticky efektívnych výrobkov a služieb aj v kontexte **obchodných rokovaní**.

Dosiahnuť zlepšenie energetickej efektívnosti v ostatných industrializovaných krajinách a rozvíjajúcich sa ekonomikách je prinajmenšom rovnako dôležité ako v Európe. Pokrok v celosvetovej dohode o zmene klímy by vytvoril nové významné motivačné stimuly na spoluprácu v oblasti energetickej efektívnosti. Energetická efektívnosť by mala byť v nadchádzajúcich rokoch jedným z hlavných cieľov **Energetického spoločenstva**. Komisia bude stavať na **medzinárodnom partnerstve pre spoluprácu v oblasti energetickej efektívnosti**, na ktorom sa v júni 2008 dohodli krajiny G8 s Čínou, Indiou a Južnou Kóreou s cieľom podporiť spoločné štandardy výrobkov a ctižiadostivé úsilie po celom svete, a bude sa podieľať na jeho začatí v roku 2009 v podobe vykonávacej dohody MEA. V tomto kontexte podporné aktivity MEA v rozvíjajúcich sa krajinách sú osobitne dôležité.

Energetická efektívnosť musí byť stálou prioritou energetickej politiky Spoločenstva. Komisia v roku 2009 vyhodnotí **akčný plán pre energetickú efektívnosť** a vypracuje cielenejší akčný plán, ako vyžadovala Európska rada na svojom zasadnutí v júni 2008.

2.5. Lepšie využívanie domácich energetických zásob EÚ

Energie vyrobená v EÚ predstavuje 46 % celkového spotrebovaného množstva²⁴. Pred iniciatívou 20-20-20 bolo stanovené, že táto hodnota sa do roku 2020 zníži na 36 %²⁵. Pri vykonávaní novej energetickej politiky by sa táto hodnota udržala na hodnote približne 44 % spotreby v EÚ²⁶.

²⁴ Eurostat, rok 2006; spotreba zahŕňa zásobníky.

²⁵ Základná projekcia scenára so stredne vysokou cenou ropy; pozri poznámku č. 4.

²⁶ Nová energetická politika + scenár s vysokými cenami ropy; pozri poznámku č. 4.

Všetky nákladovo účinné opatrenia, ktoré možno prijať na podporu rozvoja a využitia domácich zdrojov, by mali byť dôležitým prvkom akčného plánu EÚ pre energetickú bezpečnosť a solidárnosť.

Rozvoj **obnoviteľných zdrojov energie**, ako sú veterná a solárna energia a biomasa, treba vnímať ako najvýznamnejší potenciálny zdroj domácej energie EÚ. V súčasnosti sa ním pokrýva približne 9 % konečnej spotreby energie EÚ a bol dohodnutý cieľ dosiahnuť do roku 2020 podiel vo výške 20 %. Po nadobudnutí účinnosti novej smernice o obnoviteľných zdrojoch energie sa Komisia sústreďí na monitorovanie a uľahčenie jej správneho a včasného vykonania, a na zostávajúce praktické otázky, ktoré by mohli brániť účinnému a rýchlemu zvýšenému preniknutiu energie z obnoviteľných zdrojov na trh, ako sú napríklad obmedzenia týkajúce sa energorozvodných sietí. So zreteľom na skúsenosti získané s novou smernicou o obnoviteľných zdrojoch energie Komisia predloží **oznámenie „Prekonávanie prekážok pre energiu z obnoviteľných zdrojov v EÚ“**, v ktorom určí prekážky a navrhne akcie na ich odstránenie.

S cieľom zaviesť vhodné mechanizmy financovania pre hromadný rozvoj energie z obnoviteľných zdrojov na úrovni EÚ spolupracuje Komisia s Európskou investičnou bankou a ďalšími finančnými inštitúciami na založení prv uvedenej **iniciatívy EÚ na financovanie udržateľnej energetiky**, aby sa zmobilizovalo financovanie vo veľkom meradle z kapitálových trhov pre investície do energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov, čistého využitia fosílnych palív a kombinovanej výroby tepla a energie z obnoviteľných zdrojov v európskych mestách.

Pri maximalizácii prírodných zdrojov EÚ je úloha technológie kľúčová. Potreba energie z obnoviteľných zdrojov bude rásť s tým, ako sa budú zvyšovať naše ciele v oblasti skleníkových plynov, takže je životne dôležité urýchliť pokrok v konkurencieschopnosti, efektívnosti a udržateľnosti výroby energie z obnoviteľných zdrojov. To samozrejme znamená pre EÚ významnú hospodársku príležitosť, rovnako ako energetická bezpečnosť a priorita týkajúca sa udržateľnosti. Na dosiahnutie tohto cieľa sa v súčasnosti vynakladá úsilie v súvislosti so strategickým plánom pre energetické technológie podporeným zasadáním Európskej rady v roku 2008²⁷. Dosiahol sa už pokrok v jeho vykonávaní, vrátane šiestich európskych priemyselných iniciatív: veterná energia, solárna energia, bioenergia (druhá generácia biopalív), CCS (zachytávanie, doprava a skladovanie oxidov uhlíka), elektroenergetické rozvodné siete a udržateľné jadrové štiepenie. Tieto iniciatívy sú vyvíjané v úzkej spolupráci s existujúcimi technologickými platformami a európskym priemyslom. Ďalším krokom bude oznámenie o financovaní technológií s nízkymi emisiami oxidov uhlíka, ktoré bude predložené Komisii v roku 2009 v úzkej spolupráci s Európskou investičnou bankou. Vyhodnotia sa v ňom potrebné a potenciálne zdroje financovania a navrhnú spôsoby podpory rozsiahlych demonštračných projektov na úrovni EÚ, vrátane 12 demonštračných zariadení na zachytávanie, dopravu a skladovanie oxidu uhlíka. Zohľadní sa v ňom výsledok prebiehajúcich diskusií o revízii smernice o obchodovaní s emisiami, najmä možnosť využiť príjmy z aukcií a vyčlenených emisných kvót ako spôsobu na zrýchlenie uskutočňovania veľmi potrebných demonštračných aktivít.

Uhlie zostáva základnou zložkou európskych dodávok energie z domácich zdrojov a je dôležitou alternatívou k rope a zemnému plynu. Je k dispozícii vo veľkom množstve od

---

²⁷ KOM(2007) 0723; ec.europa.eu/energy/res/setplan/communication_2007_en.htm

mnohých dodávateľov po celom svete a možno ho pomerne ľahko skladovať. Vo väčšine regiónov sveta rastie význam výroby elektrickej energie z uhlia a podľa prognóz bude pri výrobe elektrickej energie v Európe aj naďalej zohrávať významnú úlohu využívanie čierneho a hnedého uhlia. Hlavnou jeho nevýhodou sú vyššie emisie CO₂. Jeho využívanie z dlhodobého hľadiska je zlučiteľné s úlohami týkajúcimi sa klímy iba za predpokladu, že budú prevažovať veľmi efektívne elektrárne a bude široko dostupné zachytávanie a skladovanie oxidov uhlíka (CCS). Vývoj CCS v Európe a vo svete bude závisieť od regulácie a ocenení oxidov uhlíka a od dostupnosti nových technológií a procesov. Záväzné normy pre emisie CO₂ by mali prísť do úvahy až po vyhodnotení výsledkov priemyselných demonštračných projektov, predovšetkým vtedy, keď sa preukáže, že motivačné stimuly poskytnuté v rámci systému obchodovania s emisiami v prv uvedenom zmysle sú neprimerané. Cieľ Európy mať do roku 2015 v prevádzke až dvanásť demonštračných zariadení komerčných rozmerov a záväzok krajín G8 spustiť v celosvetovom meradle do roku 2020 dvadsať demonštračných zariadení si budú vyžadovať silnejšie motivačné stimuly, než aké sú v súčasnosti k dispozícii.

Aj keď európske zdroje zemného plynu a ropy klesajú, vysoké ceny ropy i skutočnosť, že domáce zdroje sú bezpečnejšie, a tak majú vyššiu hodnotu, zvyšujú záujem o ťažbu domácich zásob **ropy a zemného plynu**, vrátane nekonvenčných zásob, ale iba spôsobom, ktorý je udržateľný. Okrem toho ostatné palivá z domácich zdrojov, ako napríklad roponosné bridlice a rašelina, v niektorých regiónoch EÚ môžu takisto prispieť k energetickej bezpečnosti niektorých členských štátov.

Nekonvenčnými zdrojmi sa totiž štvornásobne zvyšujú kombinované zásoby zemného plynu EHP na viac ako 60 000 miliónov ton ropného ekvivalentu, hoci ich ťažba predstavuje v niektorých prípadoch významné úlohy týkajúce sa technológií a životného prostredia. Komisia začne na Berlínskom fóre o fosílnych palivách²⁸ diskusiu o tom, aké ďalšie opatrenia by sa mohli prijať na úrovni Spoločenstva a na vnútroštátnej úrovni, a najmä v partnerstve s Nórskom, aby sa ďalej podporovalo zvýšenie nákladovo efektívneho a so životným prostredím zlučiteľného prístupu k domácim zdrojom fosílnych palív Európskej únie.

Kapacita ropných rafinérií predstavuje významný faktor pri zaistení energetickej bezpečnosti EÚ. Je dôležité zlepšiť úroveň transparentnosti rovnováhy medzi dopytom a ponukou kapacity v prípade rafinérií potrebnej na pokrytie potrieb EÚ, pričom treba zohľadniť hnacie sily dopytu (predovšetkým iniciatívy zamerané na dopravu šetrnú k životnému prostrediu) a najmä obavy týkajúce sa potenciálnej dostupnosti motorovej nafty v budúcnosti. Stredisko pre pozorovanie trhu s energiou pri Komisii vypracuje v roku 2010 **oznámenie o kapacite rafinérií a dopyte EÚ po rope**.

Nakoniec, **jadrová energia** prispieva k zabezpečeniu dodávok energie v EÚ ako významný zdroj elektrickej energie na pokrytie základného výkonu, ktorý nezvyšuje emisie skleníkových plynov, a bojuje tak proti zmene klímy. Dodávky EÚ týkajúce sa uránu sú diverzifikované do stabilných regiónov (takmer polovicu potrieb EÚ predstavujú Austrália a Kanada) a cena uránu má na cenu elektrickej energie iba obmedzený vplyv. Tretina výroby elektriny v EÚ pochádza z jadrovej energie.

Ako sa uvádza v oznámení „Aktualizácia jadrového objasňujúceho programu“ sprevádzajúcom tento prieskum, väčšina jadrových elektrární v EÚ dosiahne v nasledujúcich

---

²⁸ http://ec.europa.eu/energy/oil/berlin/index_en.htm

10 až 20 rokoch koniec svojej pôvodne naplánovanej životnosti. V prípade neprijatia rozhodnutí o nových investíciách by sa podiel jadrovej energie na výrobe elektriny do roku 2020 výrazne znížil. Rozhodnutia o predĺžení životnosti, nových investíciách alebo nahradení zariadení sa stávajú naliehavejšími, predovšetkým so zreteľom na cieľ EÚ znížiť emisie CO₂.

Voľba, či investovať alebo neinvestovať do jadrovej energetiky, sa necháva na jednotlivých členských štátoch, ale rámec zabezpečenia dodávok elektrickej energie a energetickej bezpečnosti platný všade v EÚ je vecou spoločného záujmu. Musí byť jasné, že EÚ dodržiava pri výrobe jadrovej energie najvyššie štandardy bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany, nešírenia jadrových materiálov a ochrany životného prostredia. Preto EÚ potrebuje vyvinúť spoločný rámec právnych predpisov, pokiaľ ide o bezpečnosť jadrových zariadení a nakladanie s jadrovým odpadom.

Po zriadení Skupiny na vysokej úrovni pre jadrovú bezpečnosť a nakladanie s odpadom zloženej z národných regulačných orgánov a po diskusiách v rámci Európskeho fóra pre jadrovú energiu teda Komisia v roku 2008 predloží **revidovaný návrh smernice, ktorou sa ustanovuje rámec Spoločenstva týkajúci sa jadrovej bezpečnosti.**

3. NÁČRT VÍZIE NA ROK 2050

S pokračujúcim celosvetovým dopytom po ropе a znižovaním výrobnéj kapacity mnohých existujúcich ropných ložísk, bude čoraz ťažšie udržať rovnováhu medzi dopytom a ponukou, možno až takmer nemožné. Potreba riešiť zmenu klímy bude vyžadovať výrazný prechod k vysoko účinným energetickým technológiám s nízkymi emisiami oxidov uhlíka.

V agende EÚ na rok 2020 sa ustanovili základné prvé kroky tohto procesu. Hlboká štruktúrna zmena, akou je výroba elektrickej energie bez emisií oxidov uhlíka, alebo technologický prelom, ako napríklad prerušenie závislosti dopravy na ropе, potvrdí podstatne dlhšie, ale vyžaduje, aby politickí činitelia, investori, vzdelávacie inštitúcie a vedci prijali rozhodnutie už dnes. V roku 2010 Komisia v súvislosti s tým navrhne obnoviť energetickú politiku pre Európu so zreteľom na načrtnutie politickej agendy na rok 2030 a vízie na rok 2050. Bude to výsledok širokých konzultácií s cieľom preskúmať možné dlhodobšie ciele, ako napríklad:

- *Dekarbonizovať dodávky elektrickej energie v EÚ do roku 2050.* Ide o veľmi rozsiahlu úlohu, ktorú je však potrebné vyriešiť, pokiaľ má EÚ hrať svoju úlohu pri celosvetovom znižovaní emisií skleníkových plynov do roku 2050 s cieľom predísť zmene klímy. Na to bude potrebný ďalší prechod na energiu z obnoviteľných zdrojov, zachytávanie a skladovanie oxidov uhlíka a na jadrovú energiu, pokiaľ sa pre ňu niektoré krajiny rozhodnú. Vykonaním systému obchodovania s emisnými kvótami sa uľahčí prechod na elektrickú energiu s nízkymi emisiami oxidov uhlíka, a to prostredníctvom nahradenia existujúcich elektrární, pričom polovica z týchto elektrární dosiahne do roku 2030 koniec svojej životnosti. Ak sa prijme rozhodnutie o strategických investíciách rýchlo, mohol by sa podiel výroby európskej elektrickej energie s nízkym obsahom emisií oxidov uhlíka zvýšiť začiatkom dvadsiatych rokov 21. storočia zo súčasnej úrovne 44 % na dve tretiny.
- *Ukončiť závislosť dopravy na ropе.* Prechod na vozidlá poháňané elektrinou, vodíkom a alternatívnymi palivami sa neuskutoční naraz a v dopravnej infraštruktúre EÚ sa budú

musieť urobiť rozsiahle zmeny. Na základe svojho oznámenia z roku 2008 „Ekologizácia európskej dopravy“ Komisia preštuduje kroky potrebné na to, aby sa Európa postavila na čelo týchto zmien. Najmä zväži (i) v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi o štátnej pomoci nutnosť daňových úľav a ďalších motivačných stimulov pre nákup ekologickejších vozidiel na elektrický, biometánový a vodíkový pohon a na predčasné vyradenie starších znečisťujúcich vozidiel z prevádzky, (ii) možnosť predpísať najnižší percentuálny podiel nových vozidiel štátnej a miestnej správy na elektrický alebo vodíkový pohon, a (iii) možnosť zaviesť požiadavku, aby čerpacie stanice pohonných hmôt zaviedli potrebnú infraštruktúru s cieľom umožniť rýchly rozvoj alternatívnej dopravy po celej Európe. Rovnako zväži, ako by bolo možné urýchliť ďalšie zlepšenie efektívnosti vozidiel po roku 2012.

- *Nízkoenergetické budovy a budovy s priaznivou energetickou bilanciou.* 40 % konečnej energie sa spotrebuje v budovách. Budovy je možné projektovať a využívať tak, aby nespotrebovali viac energie, než koľko sú samy schopné vyrobiť, a aby sa dokonca stali čistými výrobcami energie. Komisia ustanoví spoločné zásady na definovanie budov s nízkymi alebo nulovými emisiami oxidov uhlíka a v prípade potreby navrhne opatrenia s cieľom ďalej zvyšovať počet týchto budov. Ďalšou naliehavou úlohou urobiť pokrok v modernizácii existujúceho fondu budov. Každá dnešná investícia do existujúcich budov môže znížiť naše energetické potreby a prispieť k splneniu cieľov EÚ týkajúcich sa zníženia emisií pre nasledujúce desaťročie. Komisia a členské štáty ďalej preskúmajú podmienky vnútorného trhu a motivačné stimuly s cieľom zvýšiť tieto investície do šetrenia energie v sektore bývania.
- *Inteligentná vzájomne prepojená elektroenergetická sieť.* Súčasná energorozvodná sieť bola vybudovaná na prenos elektriny z veľkých elektrární do vnútroštátnych maloodberateľských distribučných sietí. Energorozvodné siete budúcnosti však budú musieť zohľadňovať vplyvy zmeny klímy a slúžiť integrovanému európskemu trhu s mnohými malododávateľmi energie z obnoviteľných zdrojov, či ide o pole veterných elektrární alebo elektrinu vyrobenú domácnosťami, spolu s dodávkami z väčších elektrární, čím sa prispeje k rastúcej miere zaručenia základného objemu elektriny pre hospodárstvo EÚ. Budú potrebné rozsiahle zmeny elektroenergetickej rozvodnej siete EÚ tak, aby obsiahla decentralizovanú výrobu elektriny; Je potrebné ďalej preskúmať koncepcie, ako napríklad príbrežný okruh energorozvodnej supersiete obklopujúci Európu, ktorá by sa južnou solárnou energiou, západnou energiou vln a severnou veternou alebo vodnou energiou prepojila s hlavnými centrami spotreby. Inteligentné merače a ovládanie na úrovni maloodberateľov môžu veľmi zvýšiť energetickú efektívnosť a podnietiť vývoj elektrických vozidiel.
- *Podpora vysoko efektívnych energetických systémov s nízkymi emisiami oxidov uhlíka na celom svete.* Priaznivé účinky ambiciózneho európskeho programu pre obdobie 2030/2050 je možné znásobiť, pokiaľ sa zvyšok sveta presvedčí, aby sa vydal rovnakou cestou, a pomôže sa mu v tom. Pokrok smerom k celosvetovej dohode o klíme bude silným motorom zmien na celom svete. Včasná a ambiciózna agenda energetickej transformácie v Európe pomôže, aby sa európske projektovanie v automobilovom, stavebnom a energetickom odvetví stalo svetovou technologickou špičkou.

Toto nie je vyčerpávajúci zoznam otázok, o ktorých treba uvažovať, ale ide o príklady zakladajúce sa na technológiách, ktoré sa už v pokusnom meradle ukázali ako funkčné. Predstavujú zásadné technologické zmeny, ku ktorým nedôjde bez koordinovanej agendy pre

výskum, technologický vývoj, reguláciu, investície a rozvoj infraštruktúry, často na úrovni celého svetadielu.

S cieľom pohnúť sa v tejto ďalej, Komisia pripraví v rámci strategického plánu pre energetické technológie **plán úloh energetickej politiky na rok 2050** s opatreniami, ktoré treba prijať v dialógu s predstaviteľmi členských štátov, akademickou obcou a odborníkmi z priemyslu, aby sa v opodstatnených prípadoch uľahčilo vykonávanie vo veľkom meradle. V tomto pláne úloh budú predovšetkým ustanovené opatrenia potrebné na dosiahnutie dodávok elektriny v EÚ s nulovými emisiami oxidov uhlíka do roku 2050 a dostupné možnosti na ich vykonanie.

4. ZÁVERY

Návrhy Komisie týkajúce sa emisií skleníkových plynov, energie z obnoviteľných zdrojov a týkajúce sa takisto vnútorného trhu s energiou vytvárajú rámec na to, aby Európa splnila svoje ciele na rok 2020 prijaté Európskou radou. Dosiahnutie týchto cieľov bude prvým významnejším krokom k premene EÚ na udržateľný a zabezpečený trh s energiou s nízkymi emisiami CO₂ založený na technológiách, ktorý bude vytvárať bohatstvo a pracovné miesta po celej EÚ. Rýchla dohoda v súvislosti s týmito návrhmi a ich rýchle vykonanie predstavuje prvý zásadný prvok v akejkoľvek politike zabezpečenia dodávok elektrickej energie pre Európu.

- Samotné opatrenia „20-20-20“ však nespĺnia potrebu EÚ týkajúcu sa zabezpečenia dodávok elektrickej energie. Komisia v reakcii na výzvu zo zasadnutia Európskej rady z 15.–16. októbra 2008 na zintenzívnenie práce na zabezpečení dodávok energie navrhuje päťbodový **Akčný plán energetickej bezpečnosti a solidárnosti** pozostávajúci z piatich bodov a vyzýva Radu a Parlament, aby podporili potrebu, že EÚ zintenzívni svoje úsilie o vytvorenie účinnej zahraničnej energetickej politiky; zaujme jednotný postoj, určí infraštruktúru najvýznamnejšiu pre jej energetickú bezpečnosť a potom zaistí jej výstavbu, bude konať súdržne, s cieľom prehĺbiť svoje partnerstvo s kľúčovými dodávateľmi energií, tranzitnými krajinami a spotrebiteľmi. So zreteľom na to sú Rada a Európsky parlament vyzvané, aby podporili tieto kroky:
- Ako prvý krok – šesť priorít stanovených Komisiou ako zásadné pre energetickú bezpečnosť EÚ: južný koridor zemného plynu, rozmanité a zodpovedajúce dodávky LNG pre Európu, účinné vzájomné prepojenie baltského regiónu, stredomorský energetický okruh, potreba zodpovedajúceho severo-južného prepojenia elektrickej energie a zemného plynu v rámci strednej a juhovýchodnej Európy a pobrežná energorozvodná sieť v Severnom mori.

Okrem toho Komisia vyzýva Radu a Európsky parlament, aby uvítali:

- Ako druhý krok – zámer Komisie identifikovať a oznámiť Rade a Parlamentu do r. 2009/2010 konkrétne akcie potrebné na zaistenie realizácie týchto projektov v praxi.
- Ako tretí krok – zámer Komisie uvažovať o predložení, v roku 2010, nového nástroja EÚ týkajúceho sa energetickej bezpečnosti a nástroja týkajúceho sa energetickej infraštruktúry, v nadväznosti na existujúci nástroj TEN-E.

- Odhodlanie Komisie zaistiť rozvoj južného koridoru zemného plynu a povzbudiť Komisiu a finančné inštitúcie Spoločenstva, aby úzko spolupracovali na preskúmaní vykonateľnosti mechanizmu pre nákup zemného plynu vo veľkom („Caspian Development Corporation“).
- Zámer Komisie načrtnúť opatrenia potrebné na zaistenie toho, aby EÚ pri vonkajších energetických otázkach a opatreniach načrtnutých v oddiele 2.1 „zaujímala jednotný postoj“.
- Zámer Komisie zintenzívniť spoluprácu s Afrikou v otázkach energetiky prostredníctvom Partnerstva EÚ-Afrika v oblasti energetiky a klásť väčší dôraz na propagáciu obnoviteľných zdrojov energie v Afrike prostredníctvom rozvojovej politiky EÚ.
- Balík týkajúci sa energetickej efektívnosti z roku 2008, povzbudzujúci Radu a Európsky parlament, aby urýchlili prácu na rýchlom dosiahnutí dohody o jeho jednotlivých prvkoch.
- Navrhovanú revíziu smernice o zásobách ropy a zámer Komisie navrhnúť v roku 2010 spresnenie smernice o bezpečnosti dodávok zemného plynu.
- Zámer Komisie propagovať rozvoj domácich zdrojov fosílnych palív EÚ zlučiteľný so životným prostredím a povzbudzovať Berlínske fórum o fosílnych palivách, aby vytvorilo súbor konkrétnych odporúčaní týkajúcich sa opatrení potrebných na pokrok v súvislosti s týmto cieľom.
- Zámer Komisie predložiť so zreteľom na získané skúsenosti s novou smernicou o obnoviteľných zdrojoch energie oznámenie „Prekonávanie prekážok energii z obnoviteľných zdrojov v EÚ“.
- Revidovaný návrh smernice, ktorou sa ustanovuje rámec Spoločenstva týkajúci sa jadrovej bezpečnosti.
- Podnet na zavedenie iniciatívy na financovanie udržateľnej energetiky ako spoločný projekt Komisie a Európskej investičnej banky s cieľom zmobilizovať financovanie vo veľkom meradle z kapitálových trhov pre investície do energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov a čistého využitia fosílnych palív.

EÚ musí nakoniec začať pripravovať budúcnosť svojej energetiky v dlhodobejšom výhľade. Komisia preto navrhne v roku 2010 obnovu energetickej politiky pre Európu s cieľom naplánovať politickú agendu na rok 2030 a víziu na rok 2050, čo sa má podporiť novým akčným plánom.

Príloha 1 – Hlavné scenáre na rok 2020

Ďalej uvedená tabuľka obsahuje energetický profil EÚ v roku 2005 a projektovaný profil na rok 2020 podľa štyroch scenárov: (i) základný scenár bez energetickej politiky pre Európu a s cenou ropy 61 USD za barel; (ii) scenár bez energetickej politiky pre Európu, ale s cenou ropy 100 USD za barel; (iii) scenár s energetickou politikou pre Európu a so stredne vysokou cenou ropy; (iv) scenár s energetickou politikou pre Európu a s vyššou cenou ropy.

EÚ-27 - v miliónoch ton ropného ekvivalentu (Mtoe)	2005	Základná projekcia ²⁹ , cena ropy 61 USD za barel	Základná projekcia, cena ropy 100 USD za barel	Projekcia s novou energetickou politikou, cena ropy 61 USD za barel	Projekcia s novou energetickou politikou, cena ropy 100 USD za barel
Primárny energetický dopyt	1811	1968	1903	1712	1672
Ropa	666	702	648	608	567
Zemný plyn	445	505	443	399	345
Pevné palivá	320	342	340	216	253
Energia z obnoviteľných zdrojov	123	197	221	270	274
Jadrová energetika ³⁰	257	221	249	218	233

Výroba energie v EÚ	896	725	774	733	763
Ropa	133	53	53	53	52
Zemný plyn	188	115	113	107	100
Pevné palivá	196	142	146	108	129
Energia z obnoviteľných zdrojov	122	193	213	247	250
Jadrová	257	221	249	218	233

29

Základný scenár je projekciou súčasných trendov. Zahŕňa iba politiky vykonané do konca roku 2006.

30

Predpokladá postupný útlm tak, ako o ňom členské štáty rozhodli, do konca roku 2006.

energetika					
Čistý dovoz	975	1301	1184	1033	962
Ropa	590	707	651	610	569
Zemný plyn v Mtoe (<i>mld m³</i>)	257 (298)	390 (452)	330 (383)	291 (337)	245 (284)
Pevné palivá	127	200	194	108	124
Konečný dopyt po elektrickej energii	238	303	302	257	260

Podrobnejšie analýzy sú predložené v priloženom pracovnom dokumente útvarov Komisie „Súčasná a budúca energetická pozícia Európy: dopyt – zdroje – investície“. Treba venovať pozornosť tomu, že posledné dva stĺpce obsahujú prognózovaný obraz dodávok energie Európskej únie po plnej realizácii cieľom „20-20-20“, na základe modelu PRIMES.